

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
இலங்கை மத்திய வங்கி
CENTRAL BANK OF SRI LANKA

සන්නිවේදන දෙපාර්තමේන්තුව

30, ජනාධිපති මාවත, කොළඹ 01, ශ්‍රී ලංකාව

දුරකථන අංක : 2477424, 2477423, 2477418

ෆැක්ස් : 2346257, 2477739

ඊ-මේල් : dcommunications@cbsl.lk, communications@cbsl.lk

වෙබ් අඩවිය : www.cbsl.gov.lk

ප්‍රවෘත්ති පත් නිවේදනය

නිකුත් කළේ : බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන අධීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව

දිනය : 2020.06.26

බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන නියාමනය හා අධීක්ෂණය පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රකාශය

2011 අංක 42 දරණ මුදල් ව්‍යාපාර පනත යටතේ ලියාපදිංචි වූ බලපත්‍රලාභී මූල්‍ය සමාගම් කිහිපයක අසාර්ථකත්වය සහ පසුව බලපත්‍රය අහෝසි කිරීමේ වගකීම ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙත පැවරූ මාධ්‍ය වාර්තා කිහිපයක් මැන කාලීනව නිරීක්ෂණය විය.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මූලික පරමාර්ථයක් වන මූල්‍ය පද්ධතියේ ස්ථායීතාවය පවත්වා ගැනීම සහ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්වල ස්ථායීතාවය ශක්තිමත් කිරීම සහතික කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් නියාමනය සහ අධීක්ෂණය කරනු ලැබේ. අවම ප්‍රාග්ධනය, අවම ද්‍රවශීලතාවය සහ ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීම්, කේන්ද්‍රගත වීමේ අවධානම(Concentration Risk) සහ සාංගමික යහපාලන අවශ්‍යතා (Corporate Governance Requirements) මඟින් එම ස්ථායීතාවය සහතික කරනු ලැබේ.

අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල සහ ප්‍රධාන කළමනාකරණ නිලධාරීන් විසින් ස්වාධීන ව්‍යාපාර තීරණ සහ ව්‍යාපාරය කළමනාකරණය කිරීමේ පූර්ණ වගකීම ගනිමින් බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් කළමනාකරණය කරයි. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ගෙන යන අඛණ්ඩ නියාමන සහ අධීක්ෂණය යටතේ වුවද එම ව්‍යාපාරික තීරණ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්වල අසමත් වීමට හේතුවිය හැක. බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්වල බලපත්‍ර අවලංගු කිරීම යනු නියාමන ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක අවසාන පියවර වන අතර එය ගනු ලබනුයේ එම බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම පවත්වා ගෙන යාම මඟින් එහි තැන්පත්කරුවන් සහ අනෙකුත් ණය හිමියන්ගේ යහපතට අහිතකර බව ස්ථාපනය වූ පසුවයි. තවද, බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගමක බලපත්‍රය අවලංගු කිරීම මුදල් ව්‍යාපාර පනතේ ප්‍රතිපාදනවලට අනුව සිදුකරන නීත්‍යානුකූල ක්‍රියාපටිපාටියකි. මුදල් ව්‍යාපාර පනතේ ප්‍රතිපාදන අනුව, තැන්පත්කරුවන්ට තැන්පතු මුදල් ආපසු ගෙවීමට අවශ්‍ය සියළු පියවර ගැනීමට බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් බැඳී සිටී.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව යටතේ නියාමනය සහ අධීක්ෂණය වන බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් අසාර්ථක නොවන බවට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සහතික නොකරන අතර, කෙසේවෙතත් එවැනි අසාර්ථක වීම් වලක්වා ගැනීමට සියළු උත්සාහයන් ගනු ලැබේ. පසුගිය දශක කිහිපය තුළ කීර්තිමත් ජාත්‍යන්තර බැංකු ආයතන බොහොමයක අසාර්ථක වීම් තුළින් කිසිදු බැංකු නියාමකයෙකු එවැනි සහතිකයක් ලබා දිය නොහැකි බව ප්‍රකාශ කළ හැක. මෙකී තත්වය තුළ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් නියාමනය වන මුදල් සමාගමක තැන්පතු ආපසු ගෙවීම සහ ඒ සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ අරමුදල් යෙදවීම සහතික නොකරන බව නැවත අවධාරණ කරනු ලැබේ.

2010 වර්ෂයේදී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ශ්‍රී ලංකා තැන්පතු රක්ෂණ සහ ද්‍රවශීලතා ආධාරක යෝජනා ක්‍රමය (ඉහත යෝජනා ක්‍රමය) ස්ථාපනය කරන ලද අතර එමගින් බලපත්‍ර අවලංගු කරන ලද හෝ අත්හිටුවන ලද මූල්‍ය ආයතනයක එක් තැන්පතුකරුවෙකු වෙත උපරිමය රුපියල් ලක්ෂ 6ක් (රු.600.000/-) දක්වා තැන්පතු නැවත ගෙවීම සිදු කරයි.

සෙන්ට්‍රල් ඉන්වෙස්ට්මන්ට්ස් ඇන්ඩ් ෆිනෑන්ස් පී එල් සී, ද ස්ටැන්ඩඩ් ක්‍රෙඩිට් ෆිනෑන්ස් ලිමිටඩ්, ද ෆිනෑන්ස් පී එල් සී සහ TKS ෆිනෑන්ස් ලිමිටඩ් යන මෑතකදී බලපත්‍ර අවලංගු කරන ලද මුදල් සමාගම්වල තැන්පතුකරුවන්ට ඉහත යෝජනා ක්‍රමය යටතේ, රුපියල් ලක්ෂ 6 (රු.600,000/-) සීමාවට යටත්ව තැන්පතු නැවත ගෙවීම සිදු කරනු ලබයි. ඒ අනුව, එම මුදල් සමාගම් වල තැන්පතුකරුවන්ට ගෙවීම සඳහා රජයේ හෝ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රතිපාදන යොදා ගනු නොලබයි. තවද ඉහත සඳහන් කරන ලද සමාගම් ඇවර කිරීමෙන් පසුව ඒවායේ වත්කම් විකුණා දැමීමෙන් ලැබෙන ආදායමෙන් ද තැන්පත්කරුවන්ට ගෙවීමක් කිරීමට හැකියාවක් තිබිය හැකිය.

යම් බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගමක මුදල් තැන්පත් කරන විට එම මුදල් සමාගමේ ස්ථායීතාවය පිළිබඳව විමසිලිමත්වන ලෙස මහජනතාවගෙන් ඉල්ලා සිටින අතර ඒ සඳහා ලබා දෙන තොරතුරුවල ප්‍රමිතිය ඉහළ නැංවීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව නිරතුරුව කටයුතු කරමින් සිටී.

මෑතකදී කල්බදු මූල්‍යකරණ පහසුකම් ලබා දෙන බවට සඳහන් වූ ලියාපදිංචි නොවූ මූල්‍ය ආයතනයක සේවකයන් විසින් සිදු කරන ලද පහර දීමකින් පුද්ගලයෙකු මරණයට පත් වීමේ සිද්ධිය පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ අවධානය යොමු වී ඇත.

2000 අංක 56 දරණ කල්බදු මූල්‍යකරණ පනත යටතේ ලියාපදිංචි වීම කල්බදු මූල්‍යකරණ ව්‍යාපාරයේ යෙදීම සඳහා අනිවාර්ය වන අතර එවැනි ලියාපදිංචියකින් තොරව එම ව්‍යාපාරයේ නිරත වීම කල්බදු මූල්‍යකරණ පනත යටතේ දඬුවම් ලැබිය හැකි වරදකි. ඉහත සඳහන් කළ ආයතනය කල්බදු මූල්‍යකරණයේ නිරත වීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ලියාපදිංචි වී නැති අතර, ඒ අනුව ඉහත ආයතනය විසින් කල්බදු මූල්‍යකරණ ව්‍යාපාරයේ නිරත වී ඇත්නම් එය අපරාධමය වරදක්වේ. මෙවැනි නීතිවිරෝධී ක්‍රියාවන් සම්බන්ධයෙන් නිසි තොරතුරු ලද වහාම ඒ සම්බන්ධයෙන් නිසි විමර්ශනයක් සිදු කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් කටයුතු කරනු ඇත.

කල්බදු මූල්‍යකරණ පහසුකම් ලබාදෙන ආයතන කල්බදු මූල්‍යකරණ පනත යටතේ ලියාපදිංචි වීම අත්‍යාවශ්‍ය වන බැවින් කල්බදු මූල්‍යකරණ පනත යටතේ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව මගින් ලියාපදිංචි කරන ලද කල්බදු මූල්‍යකරණ ආයතනවලින් පමණක් කල්බදු මූල්‍යකරණ පහසුකම් ලබා ගන්නා ලෙස මහජනතාවට උපදෙස් දෙනු ලැබේ.

කෙසේවෙතත්, 1982 අංක 29 දරන පාරිභෝගික ණය පනත යටතේ කුලීපිට ගැනුම් ක්‍රියාකාරකම් සිදු කිරීම සඳහා එවැනි ලියාපදිංචියක් අවශ්‍ය නොවේ. එබැවින්, කල්බදු මූල්‍යකරණ පහසුකම් ලබා ගැනීමේදී විමසිලිමත් වන ලෙස ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව මහජනතාවගෙන් ඉල්ලා සිටියි. ලියාපදිංචි කල්බදු මූල්‍යකරණ ආයතනයන්හි නාම ලේඛනයක් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ වෙබ් අඩවියෙහි දක්වා ඇත. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලද 2000 අංක 4 සහ 5 දරණ වකුලේඛ මගින් නිවේදනය කරන ලද ණය ගෙවීමේ සහන කාලය කල්බදු මූල්‍යකරණ පහසුකම් සම්බන්ධයෙන් අදාළ වනුයේ ලියාපදිංචි කල්බදු මූල්‍යකරණ ආයතනවලට පමණක් වන අතර ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ නියාමනයට සහ අධීක්ෂණයට ලක් වනු ලබන්නේද එම ආයතන පමණි. බලපත්‍රලාභී බැංකු, බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ කල්බදු මූල්‍යකරණ පනත යටතේ ලියාපදිංචි වූ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ ආයතන හැර වෙනත් ආයතන සඳහා මෙම ණය ගෙවීමේ සහන කාලය අදාළ නොවන බව අවධාරණය කරනු ලැබේ. තවද, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව මහජනතාවගෙන් ඉල්ලා සිටිනු ලබන්නේ මෙවැනි මූල්‍ය පහසුකම් සලසන සහ ආචාරශීලී නොවන පරිචයන් අනුගමනය කරන අවසර නොලත් ආයතන පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව දැනුවත් කරන ලෙසය.

අනාගතයේදී, මුදල් ණයට දෙන ආයතන සඳහා වඩා යහපත් සහ ඵලදායී නියාමන පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම උදෙසා, නියාමනයට ලක් නොවන මුදල් ණයට දීමේ ක්‍රියාකාරකම් නියාමනය කිරීම සඳහා නෛතික රාමුවක් පැනවීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී. එබැවින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද, යෝජිත ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සහ ණය නියාමන අධිකාරී පනත පැනවීමේ අවශ්‍යතාවය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් අවධාරණය කර සිටියි.